

AJ-108

April-2015

B.A., Sem.-IV

CC-211 : Gujarati

(Sahitya Swaroop)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. એકાંકીના સ્વરૂપની વિગતે ચર્ચા કરો.
અથવા
ગુજરાતી સાહિત્યમાં એકાંકીનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ આલોખો.
2. 'ચંદ્રવદન મહેતાનાં પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ' નું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો.
અથવા
'ચંદ્રવદન મહેતાનાં પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ'માં આલોખાયેલા એકાંકીઓની તખ્તાલાયકી વિશે ચર્ચા કરો.
3. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે લખો :
 - (1) 'અહમાચાર્ય' ની સમીક્ષા
 - (2) 'મા' એકાંકીમાં માતૃહૃદયની વેદના
 - (3) 'ચંદ્રવદન મહેતાનાં પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ'માં પ્રયોગશીલતા
 - (4) 'હોહોલિકા'માં કટાક્ષ
4. નીચેનામાંથી ગમે તે બે પંક્તિનો વિચાર-વિસ્તાર કરો :
 - (1) સ્વતંત્ર પ્રકૃતિ તમામ
એક માનવી જ કાં ગુલામ ?
 - (2) ચિંતાથી ચતુરાઈ ઘટે, ઘટે રૂપ ગુણ જ્ઞાન
ચિંતા બડી અભાગણી, ચિંતા ચિંતા સમાન.
 - (3) નમું તને, પથ્થરને ? નહીં, નહીં,
શ્રદ્ધા તણા આસનને નમું નમું.
 - (4) પડશું અનેક વાર પણ કિસ્મત બની જશે
સાચી દિશાનો પંથ છે ઠોકરની આસપાસ.
5. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :
 - (1) ગુજરાતી સાહિત્યનાં પ્રથમ એકાંકીના લેખક કોણ હતા ?
 - (a) શિવકુમાર જોશી
 - (b) યશોધર મહેતા
 - (c) બટુભાઈ ઉમરવાડિયા
 - (d) જયંતી દલાલ
 - (2) 'ધારાસભા' માં ભાણાભાઈને શું થયું હતું ?
 - (a) સાપ કરડેલો
 - (b) કાંટો વાગેલો
 - (c) અકસ્માત થયેલો
 - (d) બીમાર થઈ ગયેલા

- (3) 'અત્ર લુપ્તા સરસ્વતી' એકાંકી કયા પ્રકારની છે ?
 (a) પ્રહસન (b) કરૂણાન્તિકા
 (c) રેડિયોરૂપક (d) આમાંથી એકેય નહીં
- (4) 'સાપના ભારા' એકાંકીસંગ્રહના લેખક કોણ છે ?
 (a) લાભશંકર ઠાકર (b) સિતાંશુ યશશ્ચંદ્ર
 (c) દુર્ગેશ શુક્લ (d) ઉમાશંકર જોશી
- (5) નીચેનામાંથી કયા સર્જકે આધુનિક એકાંકીઓ લખી છે ?
 (a) પન્નાલાલ પટેલ (b) યશવંત પંડ્યા
 (c) ચિનુ મોદી (d) ધનસુખલાલ મહેતા
- (6) 'આખરે અંતર જીત્યું, બહિર હાર્યું' એમ કોણ બોલે છે ?
 (a) ત્રિયા (b) કમ્બો
 (c) રેવાશંકર (d) મનમોહન
- (7) 'હું પરમેશ્વર' એકાંકી શેના પર આધારિત છે ?
 (a) રાજકારણ (b) પુરાણકથા
 (c) ઈતિહાસ (d) ન્યાયતંત્ર
- (8) બ્રાઈલના ચરિત્રને કઈ એકાંકીમાં આલેખવામાં આવ્યું છે ?
 (a) અંતરજ્યોતિ (b) અત્ર લુપ્તા સરસ્વતી
 (c) અંતરબહિર (d) આમાંથી એકેય નહીં
- (9) 'મારી આ જિંદગી અને મોત વચ્ચે એક માત્ર કડી હતી તે તૂટી ગઈ. મેં તોડી નાખી' – આ વાક્ય કોણ કોને કહે છે ?
 (a) રેણુ અહમાચાર્યને (b) અભિરથ મૂદુલાને
 (c) પ્રિયા મનમોહનને (d) શીલા ડૉક્ટરને
- (10) કઈ એકાંકીમાં લેખક ન્યાયતંત્રની પોકળતાં ખુલ્લી પાડે છે ?
 (a) છેલ્લો દાવ (b) હોહોલિકા
 (c) અહમાચાર્ય (d) ધારાસભા
- (11) 'તમે કહેશો તો જેર ફાકીશ, આપઘાત કરીશ, પણ આ વંટોળિયાને તો નથી જ પરણવાની' – આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
 (a) ત્રિયા (b) મૂદુલા
 (c) રેણુ (d) શીલા
- (12) સંઘર્ષ એકાંકીનો પ્રાણ છે.
 (a) આ વિધાન સાચું છે.
 (b) આ વિધાન ખોટું છે.
- (13) 'મનુષ્યના કર્મની કાલિમાને સમર્થ ધોવા લઘુ અશ્રુબિંદુ' – આ પંક્તિમાં કયો ભાવ રહેલો છે ?
 (a) અહંકારનો (b) પ્રાયશ્ચિતનો
 (c) લઘુતાગ્રંથિનો (d) પ્રસન્નતાનો
- (14) 'અવેરે જ શમે વેર, શમે ના વેર વેરથી' માં શું કહેવા માગે છે ?
 (a) વેરનો બદલો લેવો જોઈએ.
 (b) વેરને બદલે ક્ષમા આપવી જોઈએ.
 (c) વેરને યાદ રાખીને શિક્ષા કરવી જોઈએ.
 (d) આમાંથી એકેય નહીં